

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) Bc. V. J., b) M. V.**, oba zast. JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 819/43, Praha 1, proti žalovanému: **policejní prezident Policie České republiky**, se sídlem Strojnická 27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2023, č. j. PPR-20230-5/ČJ-2023-990131, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 8. 2025, č. j. 16 Ad 2/2023-56,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 8. 2025, č. j. 16 Ad 2/2023-56, **se zrušuje** ve výroku II. a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Kasační stížnost se ve zbytku **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zrušil rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje ve věcech služebního poměru ze dne 6. 3. 2023, č. j. KRPU-93779-14/ČJ-2022-0400OP, a věc vrátil služebnímu funkcionáři k novému projednání a rozhodnutí (výrok I.), a přiznal žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 1.573 Kč (výrok II.).

[2] Žalobci podali proti výroku II. rozhodnutí žalovaného žalobu. Krajský soud výrokem I. nadepsaného rozsudku výrok II. rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Poukázal na § 177 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), dle něž platí, že účastník odvolacího řízení má v případě procesního úspěchu nárok na náhradu nákladů řízení od bezpečnostního sboru. Žalobci byli v řízení o odvolání úspěšní a byli zastoupeni advokátem. Do vynaložených nákladů žalobců proto bylo potřeba zahrnout rovněž náklady právního zastoupení [tj. odměna a náhrada hotových výdajů zástupce žalobců určená dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2024]. Zástupce v řízení o odvolání zastupoval dva účastníky, při stanovení výše nákladů za právní zastoupení bylo proto nutné aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupci žalobců tak náležela odměna za jeden úkon právní služby v podobě podání odvolání, a to za každého zastoupeného účastníka, ponížená o 20 %. Žalovaný se při stanovení výše odměny nemohl od § 12 odst. 4 advokátního tarifu odchýlit a odměnu jakkoli moderovat, neboť zákon o služebním poměru ani správní řád neobsahují aplikovatelné moderační pravidlo. Žalovaný proto postupoval nezákonně, pokud při určení výše nákladů neaplikoval § 12 odst. 4 advokátního tarifu a žalobcům přiznal na náhradě nákladů řízení odměnu toliko za jeden úkon právní služby. K části nákladů řízení tvořené náhradou hotových výdajů konstatoval, že § 13 odst. 4 advokátního tarifu je ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu třeba vyložit v tom smyslu, že při zastupování dvou osob náleží režijní paušál ke každému úkonu pro každého klienta. Výrokem II. rozsudku přiznal krajský soud žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 19.455 Kč.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobců

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že krajský soud věc nesprávně posoudil, neboť se odchýlil od smyslu a účelu § 177 zákona o služebním poměru a účelnosti vynaložených nákladů. Žalovaný nebyl povinen aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu, neboť zmocněnec žalobců fakticky učinil odvolání jedním společným úhrnným úkonem (podal jedno odvolání najednou vůči oběma zastupovaným). V takovém případě se počet účastníků dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu nezohledňuje, neboť se jedná pouze o jeden úkon, a nikoli o několik úkonů v sazbě snížené podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu. S krajským soudem lze souhlasit, že právo moderovat výši náhrady nákladů řízení náleží pouze soudům na základě procesních předpisů. Při přiznávání náhrady nákladů řízení je však zároveň nutné zkoumat účelnost vynaložených nákladů, neboť účastníci nemají nárok na pokrytí jakýchkoliv nákladů řízení, které si zvolí, ale pouze takových, které jsou účelně vynaložené k dosažení předpokládaného cíle. Přestože v nyní posuzovaném případě zastupoval zmocněnec dva žalobce, učinil jeden úkon spočívající v podání odvolání, čímž dosáhl předpokládaného cíle, aniž by účelně vynaložil jiné náklady, než náklady právě na jedno jediné podání. Přiznání náhrady nákladů řízení podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu by bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti a procesní ekonomie.

[4] K náhradě hotových výdajů lze odkázat na usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 1. 2022, sp. zn. 4 To 617/2021, a na usnesení Nejvyššího soudu ze

pokračování

dne 30. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1610/2014. Z nich vyplývá, že pokud zmocněnec zastupuje dva účastníky a provede při tom jeden úkon právní služby, jedná se stále o jeden úkon, u kterého bude hrazena pouze jedna náhrada hotových výdajů, která se vůči jednotlivým zastupovaným osobám rozdělí podle jejich počtu. Opačný výklad by odporoval požadavku účelnosti nákladů řízení.

[5] Žalobci se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná zaměstnankyně s vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[7] Kasační stížnost je částečně důvodná.

[8] Podle § 177 odst. 2 věty první zákona o služebním poměru, *jestliže je účastník v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném nebo přezkumném řízení úspěšný, má nárok na náhradu nákladů od bezpečnostního sboru.*

[9] Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, *jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %.* Toto ustanovení upravuje legitimní zásadu krácení odměny za zastoupení klienta při společném zastoupení více osob (srov. nález Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. II. ÚS 2578/18, bod 26).

[10] Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, *nedohodl-li se advokát s klientem na jiné paušální částce jako náhradě výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné, činí tato částka 300 Kč na jeden úkon právní služby.*

[11] V nyní posuzovaném případě mezi stranami není sporné, že žalobci byli v odvolacím řízení před stěžovatelem úspěšní, a v souladu s § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru jim náležela náhrada nákladů tohoto řízení sestávající se z náhrady nákladů na právní zastoupení žalobců – z odměny a náhrady hotových výdajů jejich společného zástupce za jeden úkon právní služby (podání odvolání) – stanovené podle advokátní tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, neboť zástupce žalobců učinil úkon právní služby dne 21. 3. 2023 (viz čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb., kterou byl novelizován advokátní tarif).

[12] Stěžovatel však nesouhlasí se závěry krajského soudu, že při stanovení výše odměny zástupce žalobců měl být aplikován § 12 odst. 4 advokátního tarifu a že paušální náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu měla být přiznána za oba žalobce.

[13] Náhradou nákladů advokáta při zastupování více účastníků řízení se opakovaně zabýval Ústavní soud ve své judikatuře. V nálezu ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. IV. ÚS 529/16, zdůraznil, že obecné soudy musí právní předpisy aplikovat jako celek. Nemohou libovolně odepřít aplikaci části právního předpisu, např. právě § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Výjimku v tomto směru představuje případ, kdy obecný soud shledá rozpor podzákonného předpisu se zákonem podle čl. 95 odst. 1 Ústavy. Takový rozpor však nelze odůvodnit jen tím, že se přiznání odměny za každou zastoupenou osobu sníženou o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu soudu jeví příliš vysoké. Ústavní soud dodal, že pokud snad soud hodlá z důvodu nepřiměřenosti náhradu nákladů advokáta zastupujícího vícero osob moderovat (podle moderačního pravidla procesního řádu, který soud aplikuje), neměl by namísto odměny za zastupování vícero osob navýšené podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu přiznat společnému zástupci odměnu ve výši odpovídající zastupování osoby jediné (k tomu více body 11 až 14).

[14] V nálezu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. I. ÚS 146/20, se pak Ústavní soud zabýval použitím § 12 odst. 4 advokátního tarifu znovu. Zopakoval závěry z věci sp. zn. IV. ÚS 529/16 a v bodu 13 mimo jiné uvedl: „*V nyní posuzované věci nicméně nejde o to, jak je právní úprava nastavena, ale zda ji byly trestní soudy povinny aplikovat. (...) Obecný soud je povinen aplikovat právní předpis jako celek, není oprávněn selektivně odepřít aplikaci určitého ustanovení - v daném případě § 12 odst. 4 advokátního tarifu, podle něhož za společné úkony při zastupování více osob náleží advokátovi mimosmluvní odměna za každou zastupovanou osobu, avšak snížená o 20 %.*“

[15] Nutno dodat, že v obou nálezech Ústavní soud vyjádřil určité pochybnosti, zda použití § 12 odst. 4 advokátního tarifu v některých případech nemůže vést k náhradě nepřiměřeně vysoké odměny zástupců více osob. Například v nálezu sp. zn. I. ÚS 146/20 Ústavní soud uvedl, že „*v obecné rovině lze legitimně vznést otázku, zda ustanovení § 12 odst. 4 advokátního tarifu neotevívá možnosti pro nepřiměřeně štědré odměňování advokátů za činnost, která je sice vykonávána ve prospěch více zastupovaných osob, avšak reálně je jen minimálně náročnější, než když je vykonávána ve prospěch osoby jediné.*“ (bod 12 cit. nálezu). V obou rozhodnutích však dodal, že tuto otázku je primárně oprávněno řešit Ministerstvo spravedlnosti (IV. ÚS 529/16, bod 20 a I. ÚS 146/20, bod 12).

[16] V nálezu ze dne 17. 4. 2024, sp. zn. IV. ÚS 158/24, pak Ústavní soud shrnul, že výše uvedené „*nemá vést k tomu, že obecný soud bude problematické dopady § 12 odst. 4 advokátního tarifu ignorovat. Právě naopak, obecný soud může částku vypočtenou podle advokátního tarifu snížit, je-li odměna zjevně nepřiměřená povaze věci. Obecný soud však takový postup musí přesvědčivě odůvodnit, typicky s použitím aplikovatelného moderačního pravidla (§ 150 občanského soudního řádu, § 60 odst. 7 soudního řádu správního nebo § 154 odst. 2 trestního řádu).*“ (bod 27 cit. nálezu). Při tomto postupu je třeba zajistit procesní garance vyplývající z konstantní judikatury Ústavního soudu, podle níž představuje moderační nákladové právo soudu výjimku prolamující základní pravidlo pro rozhodnutí

pokračování

o náhradě nákladů řízení, tj. podle úspěchu (neúspěchu) ve věci (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. I. ÚS 1593/15, ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. II. ÚS 3550/13, nebo ze dne 2. 4. 2015, sp. zn. II. ÚS 2994/14).

[17] Ačkoliv se judikatura Ústavního soudu zabývala použitím § 12 odst. 4 advokátního tarifu při rozhodování soudů o náhradě nákladů řízení, Nejvyšší správní soud má za to, že ji lze aplikovat i na rozhodování správních orgánů o výši nákladů řízení. Jestliže nejsou oprávněny odepřít aplikaci § 12 odst. 4 advokátního tarifu obecné soudy, tím spíše nemohou aplikaci § 12 odst. 4 advokátního tarifu odepřít správní orgány při stanovování odměny zástupců ve správních řízeních.

[18] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že jestliže zástupce zastupoval v odvolacím řízení dva účastníky (žalobce), byl stěžovatel povinen při stanovení výše jeho odměny za společné úkony aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Stěžovatel se nemohl při stanovování výše odměny odchýlit od § 12 odst. 4 advokátního tarifu a odměnu jakkoliv moderovat, neboť zákon o služebním poměru ani správní řád (podpůrně aplikovaný na základě zásady subsidiarity, srov. rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2013, č. j. 3 Ads 133/2012-19) mu tento postup neumožňují. Na rozdíl od procesních předpisů aplikovaných soudy totiž zákon o služebním poměru ani správní řád neobsahují aplikovatelné moderační pravidlo, na základě něhož by mohl stěžovatel vypočtenou odměnu zástupce snížit.

[19] Stěžovatel přesto namítá, že ačkoliv mu nepřisluší právo moderovat výši náhrady nákladů řízení, je oprávněn přezkoumávat účelnost vynaložených nákladů. Je proto přesvědčen, že § 12 odst. 4 advokátního tarifu nebyl povinen aplikovat, neboť jestliže zástupce žalobců podal jedno odvolání za oba žalobce jedním společným úhrnným úkonem (úkon právní služby vykonal pouze jednou vůči všem zastoupeným účastníkům současně), zástupci se s množstvím účastníků náklady fakticky účelně nezvýšily. K tomu lze odkázat na již výše uvedený náleze sp. zn. I. ÚS 146/20, v němž Ústavní soud připomněl, že *„nikterak nepopírá samotný fakt, že zastupování více poškozených v jediném trestním řízení obecně vyžaduje od advokáta menší potřebné úsilí na jednotlivé úkony právní služby v porovnání se situací, v níž takový zmocněnec zastupuje několik poškozených ve zcela samostatných nijak nesouvisejících trestních řízeních, v nichž musí všechny informace nastudovat u každého případu zvlášť. Právě to je ostatně základním východiskem pro redukci mimosmluvní odměny advokáta vyplývající z § 12 odst. 4 advokátního tarifu (srov. usnesení sp. zn. II. ÚS 4103/18 ze dne 30. 7. 2019).“* (bod 19 cit. nálezu).

[20] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje povinnost stěžovatele zkoumat účelnost vynaložených nákladů a nečinil tak ani krajský soud. Již v rozsudku ze dne 9. 8. 2022, č. j. 4 As 493/2019-29, však zdejší soud vyslovil, že *„se neztotožňuje ani s dílčím závěrem krajského soudu, podle něž za důvodně vynaložené náklady řízení stěžovatelů nelze považovat náklady právního zastoupení ve vztahu ke všem čtyřem stěžovatelům proto, že právní služby advokát sice formálně uskutečnil ve vztahu ke všem z nich, ale svým obsahem tyto navenek spočívaly ve stejné argumentaci. Jak výše uvedeno, nedůvodně vynaloženými náklady jsou zejména náklady učiněné zbytečně, neúčelně nebo šikanózně. (...) Za nedůvodně vynaložené*

přitom nelze označit náklady pouze proto, že byly na právní zastoupení vynaloženy čtyřmi osobami (...), ač jednotlivé úkony činil společný právní zástupce s tímž obsahem. Na takové situace právě míří ustanovení § 12 odst. 4 advokátního tarifu, který krajský soud odmítl aplikovat. Mimosmluvní odměna advokátovi je v případě společných úkonů při zastupování více osob za každou takto zastupovanou osobu snížena o 20 %.“ (bod 32 cit. rozsudku).

[21] S ohledem na citovaný rozsudek shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou námitku, že § 12 odst. 4 advokátního tarifu se na nyní posuzovaný případ neaplikuje, neboť náklady na právní zastoupení více žalobců nejsou účelné. Náklady na právní zastoupení nelze považovat za neúčelné pouze z důvodu, že zástupce učinil v řízení jeden společný úkon za všechny žalobce. Tímto výkladem by docházelo ke zpochybňování zákonnosti samotného § 12 odst. 4 advokátního tarifu a k popření jeho smyslu a účelu. Rovněž by se tím stěžovatel dopouštěl nepřipustného odchylování se od právního předpisu. Povinnost stěžovatele zkoumat účelnost vynaložených nákladů proto nemůže nic změnit na závěru, že jestliže zástupce zastupoval v řízení dva žalobce, byl stěžovatel povinen při stanovování jeho odměny za právní zastoupení aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu.

[22] Nelze též opomenout, že v napadeném rozhodnutí stěžovatele jakákoliv zmínka o neúčelnosti nákladů právního zastoupení žalobců, jakož i odůvodnění nepoužití § 12 odst. 4 advokátního tarifu, absentuje. Tuto argumentaci stěžovatel vznesl až ve vyjádření k žalobě a následně v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na svoji ustálenou judikaturu, z níž vyplývá, že vyjádření žalovaného není z povahy věci způsobilé nahradit odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nedostatky v soudním řízení přezkoumávaného správního rozhodnutí proto nelze zhojit ani ve vyjádření k žalobě, ani ve vyjádření ke kasační stížnosti (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, č. 73/2004 Sb. NSS, nebo též usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se proto účelností nákladů žalobců na právní zastoupení blíže nezabýval.

[23] Krajský soud správně uzavřel, že stěžovatel postupoval nezákonně, pokud při určení výše nákladů neaplikoval § 12 odst. 4 advokátního tarifu a zástupci žalobců přiznal na náhradu nákladů řízení odměnu toliko ve výši odpovídající zastupování jediného žalobce.

[24] Nejvyšší správní soud se však neztotožnil se závěry krajského soudu k otázce paušální náhrady hotových výdajů při zastupování více osob.

[25] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tou částí kasační argumentace stěžovatele, která se týká § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Toto ustanovení je nutné vykládat v tom smyslu, že za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátovi ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů. Každému z účastníků je pak nutné přiznat poměrnou část paušální náhrady hotových výdajů. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. již ve výše citovaném rozsudku č. j. 4 As 493/2019-29: „*Paušální náhrada se přiznává bez ohledu na počet zastupovaných osob (stěžovatelů) jen jedenkrát, neboť*

pokračování

hotové výdaje při společném zastupování vynaložil zástupce stěžovatelů jednou.“ (bod 38), či v rozsudku ze dne 5. 4. 2022, č. j. 1 As 17/2022-46: „Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je s odměnou advokátovi spojena náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby, z níž každé ze stěžovatelek náleží polovina.“ (bod 46). Srovnatelně se Nejvyšší správní soud tímto názorem řídil též v rozsudcích ze dne 21. 1. 2022, č. j. 10 As 26/2021-50, č. 4306/2022 Sb. NSS, bod 39, ze dne 6. 10. 2023, č. j. 2 As 311/2021-119, bod 68, ze dne 31. 10. 2023, č. j. 7 Azs 322/2022-40, bod 28, ze dne 15. 1. 2024, č. j. 4 As 284/2022-160, body 66 a 67, ze dne 11. 4. 2024, č. j. 9 Azs 36/2024-35, bod 46, ze dne 3. 9. 2025, č. j. 21 As 61/2025-56, body 76 a 77, ze dne 22. 10. 2025, č. j. 6 As 121/2025-62, bod 69, ze dne 31. 10. 2025, č. j. 3 Azs 205/2024-126, body 55 a 56, či ze dne 28. 11. 2025, č. j. 5 As 252/2024-97, bod 73.

[26] Totožný závěr k otázce paušální náhrady hotových výdajů při zastupování více osob zaujímá též Nejvyšší soud ve své konstantní rozhodovací praxi v občanském soudním řízení. Lze odkázat např. na usnesení ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1610/2014, v němž Nejvyšší soud uvedl, že „podle § 13 odst. 3 (dnes odst. 4) advokátního tarifu zahrnuje paušální náhrada hotové výdaje na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné. Tato paušální náhrada má zjednodušit výpočet nákladů právního zastoupení, aby nebylo třeba evidovat a dokládat drobné výdaje pravidelně spojené s poskytováním právních služeb. Z paušální povahy náhrady pak vyplývá, že v konkrétním případě mohou být skutečné náklady nižší či vyšší. Při určení paušální náhrady normotvůrce patrně vycházel z průměrných výdajů, které jsou s poskytnutím jednoho úkonu právní služby obvykle spojeny. S ohledem na paušální povahu náhrady pak není významné, že při zastoupení více osob uvedené náklady mohou (ale nemusí) být vyšší. Tato úvaha vede k závěru, že za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátu ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů. Ve prospěch tohoto výkladu svědčí i dikce § 13 odst. 3 advokátního tarifu, dle něhož paušální náhrada výdajů činí částku 300 Kč na jeden úkon právní služby, neboť i v případě, že advokát zastupuje dva a více účastníků a provede při tom nějaký úkon právní služby, jde stále o jeden úkon (např. podání žaloby), bez ohledu na to, kolik účastníků advokát zastupuje.“ Odkázal též na řadu svých dalších usnesení, jakož i na rozsudky Nejvyššího správního soudu, v nichž je konstantně zastáván tento názor. Závěr, že za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátovi ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů, Nejvyšší soud následně výslovně opakovaně potvrdil např. v rozsudcích ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 25 Cdo 173/2016, ze dne 17. 12. 2024, sp. zn. 22 Cdo 833/2023, či v uneseních ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. 20 Cdo 2209/2018, ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. 27 Cdo 5848/2017, a ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. 20 Cdo 900/2019.

[27] Nejvyšší správní soud si je vědom, že odborné komentáře k advokátnímu tarifu se přiklánějí k opačnému výkladu § 13 odst. 4 advokátního tarifu, dle něž „režijní paušál je účtován a přiznáván ke každému úkonu právní služby, pokud advokát zastupuje více klientů, k úkonu pro každého klienta“ (Kovářová, D. a kol.: *Odměna advokáta. Komentář*. Praha, Wolters Kluwer, komentář k § 13, citováno dle právního informačního systému ASPI). S tímto výkladem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

[28] Přestože Nejvyšší správní soud nepřevzal závěr napadeného rozsudku, dle něhož při zastupování dvou osob náleží režijní paušál ke každému úkonu pro každého klienta, ztotožnil se se závěrem krajského soudu, že stěžovatel byl povinen aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007-75, č. 1865/2009 Sb. NSS, zruší-li správně krajský soud rozhodnutí správního orgánu, přičemž důvody krajského soudu ob stojí v podstatné míře, Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítne a nesprávné důvody nahradí svými. V projednávané věci má Nejvyšší správní soud za to, že závěry krajského soudu v podstatné míře ob stojí, ač v dílčí otázce týkající se paušální náhrady hotových výdajů dospěl krajský soud k nesprávnému závěru. S ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti řízení proto Nejvyšší správní soud nepřistoupil ke zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení, a pouze korigoval zmíněný dílčí nesprávný závěr krajského soudu v tomto zamítavém rozsudku.

[29] Stěžovatel rovněž napadl výrok II. rozsudku krajského soudu týkající se náhrady nákladů řízení. I v tomto rozsahu je kasační stížnost přípustná, jelikož stěžovatelem byl napaden nejen výrok o nákladech řízení, ale i výrok ve věci samé.

[30] Krajský soud výrokem II. napadeného rozsudku přiznal žalobcům náhradu nákladů řízení o žalobě ve výši 19.455 Kč, sestávající ze zaplacených soudních poplatků dvou žalobců za žaloby a nákladů na právní zastoupení, tj. odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobců za dva společné úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby) spolu s daní z přidané hodnoty. Odměnu za zastupování dvou žalobců, při němž zástupce učinil dva společné úkony, stanovil podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu na 9.920 Kč. K tomu přiznal zástupci žalobců paušální náhradu hotových výdajů ke každému úkonu pro každého žalobce (tj. 4 x 300) v celkové výši 1.200 Kč. Krajský soud tedy přiznal zástupci žalobců paušální náhradu hotových výdajů čtyřikrát, ačkoliv zástupce učinil za žalobce pouze dva (společné) úkony právní služby. Jak však Nejvyšší správní soud vyložil výše, podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátovi ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů, bez ohledu na počet zastupovaných účastníků. Krajský soud proto pochybil, přiznal-li paušální náhradu hotových výdajů za každý úkon a za každého žalobce.

[31] Z výše uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud zrušil výrok II. rozsudku krajského soudu a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení (výrok I. tohoto rozsudku). V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[32] Nejvyšší správní soud shledal, že důvody zrušení rozhodnutí stěžovatele vyslovené v napadeném rozsudku v podstatné míře ob stály a dílčí nesprávnost v závěru o paušální náhradě nákladů při zastupování více účastníků může být korigována Nejvyšším správním soudem. Proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost v části týkající se výroku I. rozsudku krajského soudu zamítl. V dalším řízení je stěžovatel vázán právním názorem

pokračování

krajského soudu korigovaným právním názorem vysloveným v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel v dalším řízení rozhodne o nákladech odvolacího řízení s vědomím, že při zastupování více účastníků musí být při stanovení odměny zástupce aplikován § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Rovněž zohlední, že za společné úkony při zastupování více osob náleží zástupci ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů.

[33] Nejvyšší správní soud zároveň v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. zrušil výrok II. rozsudku krajského soudu a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem stran paušální náhrady hotových výdajů při zastupování více osob (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a rozhodne znovu pouze o náhradě nákladů řízení o žalobě.

[34] Pokud Nejvyšší správní soud shledá důvodnou kasační stížnost stěžovatele proti výroku o náhradě nákladů řízení, a naopak kasační stížnost proti výroku ve věci samé shledá nedůvodnou, rozhoduje o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007-64, č. 2116/2010 Sb. NSS, na který navázal zdejší soud např. v usnesení ze dne 15. 5. 2014, č. j. 7 As 38/2014-42, či v rozsudku ze dne 17. 1. 2025, č. j. 5 As 3/2024-23).

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z § 60 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Žalobci měli ve věci samé úspěch, neboť výsledkem řízení před správními soudy je plný úspěch jejich žaloby a zrušení rozhodnutí stěžovatele. Na tom nic nemění ani to, že Nejvyšší správní soud shledal důvodnou kasační stížnost stěžovatele v rozsahu, v němž napadl výrok o náhradě nákladů řízení před krajským soudem. Žalobcům, kteří by tedy měli vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, však žádné uplatnitelné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, neboť jejich zástupce v řízení neučinil žádný úkon. Stěžovatel jako neúspěšný účastník právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nemá. Nejvyšší správní soud proto výrokem III. rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2026

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu